

Найкраща
~~Найгірша~~ у світі
Різдвяна вистава

Barbara Robinson

best
The ~~worst~~
Christmas Pageant ever

Барбара РОБІНСОН

Найкраща
~~Найгірша~~ у світі
Різдвяна вистава

УДК 82-31
ББК 84-44
Р 58

Художник *Ганна Осадко*
Переклад з англійської
Володимира та Марії Чернишенків

Перекладено за виданням:
The Best Christmas Pageant Ever by Barbara Robinson,
First Harper Trophy edition, 1988.

Робінсон Барбара

Р 58 Найкраща (найгірша) у світі Різдвяна вистава :
повість / Барбара Робінсон. — Тернопіль : На-
вчальна книга – Богдан, 2014. — 80 с. : іл.

ISBN 978-966-10-3763-1

Звичайна і традиційна різдвяна вистава в маленькому американському містечку раптово, завдяки втручанням зграї юних шибайголов Гердманів, стає не такою звичайною і аж ніяк не традиційною. Що вигадають діти, які не знають історії Різдва, і чим це обернеться для мешканців містечка — читайте у дотепній, кумедній і глибоко Різдвяній повісті. Для середнього шкільного віку.

УДК 82-31
ББК 84-44

Охороняється законом про авторське право. Жодна частина цього видання не може бути відтворена в будь-якому вигляді без дозволу автора чи видавництва.

ISBN 978-966-10-3763-1

Text copyright © 1972 by Barbara Robinson
© Володимир та Марія Чернишенки, переклад, 2013
© Видавництво «Навчальна книга–Богдан», 2014

Розділ I

Гердмани були найгіршими дітьми на світі. Вони брехали, і крали, і курили, навіть дівчата курили, ага, і матюкалися, і лупили молодших дітей, і лаяли вчителів, і промовляли намарно ім'я Господнє, і спалили старий занедбаний сарай Фреда Шевця.

Сарай згорів до цурки. Я думаю, Гердманів це здивувало. Вони ж увесь час підпалювали то те, то се. Але це *вперше* їм вдалося спопелити споруду *повністю*.

Мабуть, це вони ненавмисно. Навряд чи вони прокинулися зранку і промовили одне до одного: «Агов, ходімо спалимо до цурки Шевцевий сарай!»... Хоча, хтозна, може, так воно й було. Врешті-решт, це була субота, й робити було нічого.

Агов, ходімо спалимо до цурки Шевцевий сарай!

Пожежисько було приголомшливе! Дві машини пожежні, дві машини поліцейські, натовп пожежників

та ще й зо шість де-

сятків пончиків, які при-

слали зі «Смачнючого Перекусону». Ті пончики призначалися пожежникам, але доки вони погасили вогонь, пончики зникли.

Їх забрали Гердмани. А те, що не помістилося у їхні загребущі шлунки, вони запхали в кишені та у пазухи. Можна було навіть вгадати звабліві обриси пончиків на животі у Оллі Гердмана.

Я не розуміла, чому це Гердмани не вшилися з місця злочину. Всі знали, що ця пожежа — їхніх рук справа. Тому я гадала, що їм вистачить клепки десь заховатися.

Один пожежник навіть узяв за барки Клода Гердмана та поцікавився: «Чи це не ви, діти, спалили сарай, коли курили в ньому?». Та Клод тільки й сказав, що вони не курили.

І вони справді не курили!

Ми не курили!

Розділ 4

Зазвичай перша репетиція вистави — заняття настільки ж цікаве, як і тригодинна подорож шкільним автобусом. І настільки ж тісна. Але ця репетиція, звісно ж, була інакша. Всі розсілися по місцях і заткнулися, боячись пропустити яке-небудь *жахіття*, котре ось-ось утнуть Гердмани. А ті запізналися на десять хвилин і прошмигнули до кімнати, мовби ватага горлорізів, що зібралася перестріляти усіх присутніх у салоні⁶. Проходячи повз Чарлі, Лерой засадив йому у вухо. Ще якась першокласниця зойкнула, коли повз неї проходила Гледіс. Але мама сказала, що не звертатиме увагу ні на що, крім крові. Та оскільки ні першокласниця, ні Чарлі не спливали кров'ю, всі заплющили на це очі.

— А ось і родина Гердманів! — сказала мама. — Ми дуже раді вас усіх бачити.

Мабуть, це була найбільша брехня, яку будь-коли чула наша церква. Імоджен закопилила губу. Ми називали це ТГП — типово гердманівська посмішка. Підступна та їдка. Гердмани розсілися — найбільша відома нам злочинна організація, що намірилася грати на сцені всі найкрутіші та найгарніші ролі. Не дивно, що всі почувалися, м'яко кажучи, збентежено...

Мама почала ділити всіх присутніх на янголів, пастухів, відвідувачів таверни та інших. І вже на цьому етапі почалися проблеми.

— А до чого тут пастухи? — зацікавився Лерой Гердман. — Звідки вони взялися?

Оллі Гердман навіть не знав, що це таке — «пастух». Чи, може, він просто так це ляпнув?

— А що то була за таверна? — підхопив Клод. — І що воно таке?

— Це як мотель, — озвався хтось, — туди люди йдуть, коли їм треба десь переночувати.

— Які ще люди? — не вгавав Клод. — Ти про Ісуса?

— Тю на тебе! — пирхнула Еліс Вендлекен. —

Ісус ще навіть не народився! Туди пішли Марія та Йосип.

— Навіщо?

— Та з чого ж воно все почалося!?! — загорлала Імоджен, навідаючи на мою маму. — Почніть усе з початку!

Тут я й справді злякалась, адже *спочатку* — це з Першої Книги Мойсея, де так і пишеться: «Спочатку...».

І якби ми почали з цієї книги, то й до наступного Різдва не закінчили б. Уся справа в тому, що Гердмани про Різдво не знали *анічогісінько*. Чули лишень, що Різдво — це день народження Ісуса. Але все інше було їм за новину. І пастухи, і волхви, і зірка, і хлів, і напхом напхана таверна...

У це важко вірилося. Принаймні мені. Еліс Вендлекен сказала, що їй легко віриться.

— Та звідки б вони дізналися про Різдво! Вони й про Біблію ніколи не чули! Бачила б ти, що Гледіс минулого тижня зробила з Біблією!

І справді, доки минулого тижня в церкві Імоджен крапа із карнавки гроші, Гледіс та Оллі подомальовували вуса та хвости усім апостолам в «Ілюстрованій

Обираємо Різдво — канонічне чи справжнє?

Різдвяна історія — це особливий жанр, у якому автор має не так і багато простору для маневру. Необхідна чітка прив'язка до народження Ісуса, сходження Різдвяного духа, переродження особистості під його впливом... Он як у Діккенса у «Різдвяній пісні в прозі», приміром. Чи у тисячі його послідовників-письменників. З іншого боку, Різдво — це ще й величезна народна традиція святкування, у якій відтворення біблійних подій займає провідне місце.

Але, читаючи казки про Різдво, розговляючись за Різдвяним столом, співаючи колядки — чи пам'ятаємо ми, *що саме* ми святкуємо, *кому* віддаємо шану і *чому* радіємо? І що, власне, символізує колядування, окрім знаменного «дайте, дядьку, п'ятака! А п'ятак не такий...» і далі за текстом?

«Не забувайте, що Різдво — це день народження Ісуса, а не Санта-Клауса!» — любили приказувати поважні американки у середині ХХ століття. А ось 1975 року Барбара Робінсон написала свою Різдвяну історію, яка цілком могла би стати «антиказкою» про Різдво минуле, а натомість стала найбільш зворушливою та правдивою оповіддю про Різдво сьогоднішнє.

«ОК, — сказала Барбара, — уявімо собі дітей, які не знають, хто такий Бог, не читали жодного рядка з Біблії, не святкували Різдва. Взагалі. Уявили? А тепер уявіть, як вони сприйматимуть Різдвяну легенду, що думатимуть про царя Ірода чи про Йосипа та Марію? А якщо це ще й «найгірші діти на світі»?

Так, Барбара Робінсон знімає шар за шаром із нас наші стереотипи та уявлення, засвоєні та завчені. Для цього вона описує, м'яко кажучи, нетипову родину Гердманів, хуліганів, здирників, пройдисвітів... і таких схожих загалом на багатьох обивателів. Герд — це стадо. Гердмани — люди стада.

Але саме ці діти, вперше стикаючись з історією Різдва, знаходять у ній щось недоступне нам, таким вченим та грамотним. «О, Боже! У них не знайшлося місця *навіть* для Ісуса!?» — обурено вигукує Імоджен, коли дізнається, що

Марія та Йосип мусили зупинитися в стайні й покласти сина в ясла. І це та сама дівчинка, яка без докорів сумління шантажувала однолітків, виманюючи у них гроші й цукерки!

Мабуть, історія Гердманів вчить нас ще й тому, що нема такого грішника, до якого не достукалось би слово Боже. Адже «гердман» — то ще й до всього «пастух». І, можливо, саме дитяче, наївне сприйняття свята Різдва і є справжнім. Таким, що промовлятиме і до дітей, і до дорослих — читачів цієї книжки.

А Ви — не забули, *що* таке Різдво насправді?!

В. Чернишенко, перекладач.

ВЕРТЕП

Церква Всіх Святих
24 грудня, 19.00

Дійові особи:

Янгол Господній – *Гледіс Гердман*

Марія – *Імоджен Гердман*

Йосип – *Ральф Гердман*

Волхви – *Лерой Гердман, Оллі Гердман, Клод Гердман*

Пастухи – *Гобай Кармайкл, Чарлі Робінсон, Флойд Браш*

Янголи – *Еліс Вендлекен, Барбара Робінсон, Рамона Маккарті, Ванда Пірс,
Альберта Ботлз*

Янголята – *першачки та інші діти*

Це сталося в часи, коли імператор Август задумав переписати всіх своїх підданців, і кожен мав записуватися у своєму рідному місті. Так пішов Йосип з Назарета в Галілеї до міста Віфлеєма, бо був звідти родом. Пішов він разом із Марією, зарученою йому жінкою, що була тяжка. Спинилися вони у заїжджому дворі, але там не було місця, тому змушені були ночувати у стайні. І сталось так, що Марія мусила тоді родити. Народила вона сина, сповила його та поклала спати у ясла на солому.

І були пастухи в тій стороні, що вночі стерегли свої отари. І ось Янгол Господній став коло них і повідомив: «Народився вам сьогодні Спаситель у Віфлеємі. Впізнаєте його, бо то дитинка, що у яслах лежить». А разом із янголом з'явилися численне воїнство небесне, хвалячи Бога і співаючи, і слава Господня осяяла їх. Тоді пішли пастухи до Віфлеєма, знайшли там Марію та Йосипа з немовлятком, і поклонилися йому.

Як же народивсь Ісус у Віфлеємі Юдейському, прийшли волхви зі сходу в Єрусалим, знайшли хлоп'ятко з Марією, матір'ю його, й припавши, поклонилися йому. Відкрили скарби свої, піднесли дари: золото, ладан і миро. Та щоб уберегти немовля від гніву царя Ірода, волхви повернулися додому іншим шляхом... А тоді знову з'явився Янгол Господній і сказав:

«Ісус народився!

Ліман Баум

ЖИТТЯ ТА ПРИГОДИ САНТА-КЛАУСА

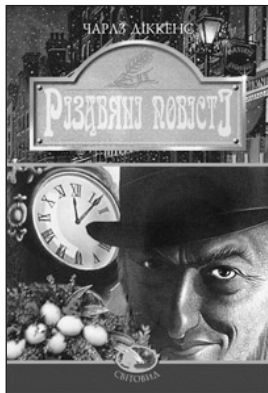
Ця дивовижна різдвяна книга з'явилася друком у 1902 році. Вперше читали її діти, котрі були ровесниками наших прабабусь. І ось через 100 із хвостиком років вона прийшла до української малечі. Про що ж у ній йдеться? Звичайно, про Санта-Клауса і його подарунки, про різдвяні дива та про багато-багато інших цікавинок. Книга посіла перше місце на конкурсі «Книжковий дивосвіт України» у номінації «Краща дитяча книжка» на XI Київському міжнародному книжковому ярмарку «Книжковий світ-2008».

Джаклін Вілсон

У ГОЛОВНІЙ РОЛІ ТРЕЙСІ БІКЕР

Серія: «Дівчатка Джаклін»

Ви чули про Трейсі Бікер? Певно що так! У першій книзі «Історія Трейсі Бікер» ви дізналися усе про цю дівчинку-шибайголову, яка живе у притулку і мріє про маму. А ще скандалить з вихователями. А ще б'ється з однолітками. А ще... Втім, вона ніколи не плаче. Цього разу Трейсі оповість вам про свою зіркову роль у Різдвяній виставі, яка зробить її знаменитою... Або НЕ зробить. Залежно від того, наскільки руйнівними будуть наслідки...

Чарлз Діккенс

РІЗДВЯНІ ПОВІСТІ

Серія: «Світовид»

Вперше українською мовою увазі юного читача пропонуються такі твори всесвітньо відомого англійського письменника Чарлза Діккенса: «Різдвяна пісня», «Новорічні дзвони», «Цвіркун домашнього вогнища», «Битва життя», «Одержимий». У них Чарлз Діккенс прославляє звичайні людські радощі і висуває на передній план цінність людського тепла та щастя.

Літературно-художнє видання

Барбара РОБІНСОН

Найкраща
~~Найгірша~~ у світі Різдвяна вистава

Повість

Для дітей середнього шкільного віку

Художник *Ганна Осадко*

Переклад з англійської *Володимира* та *Марії Чернишенків*

Головний редактор *Богдан Будний*

Обкладинка *Ростислава Крамара*

Редактор *Ганна Осадко*

Технічний редактор *Оксана Чучук*

Комп'ютерна верстка *Ірини Демків*

Підписано до друку 10.12.2013. Формат 84x90/16. Папір офсетний.
Гарнітура Garamond. Умовн. друк. арк. 7,0. Умовн. фарб.-відб. 7,0.

Видавництво «Навчальна книга — Богдан»

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру
видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції

ДК №4221 від 07.12.2011 р.

Навчальна книга – Богдан, просп. С. Бандери, 34А, м. Тернопіль, 46002

Навчальна книга — Богдан, а/с 529, 46008

тел./факс (0352) 52-06-07; 52-05-48; 52-19-66

office@bohdan-books.com, www.bohdan-books.com

ISBN 9789661037631

9 | 789661 | 037631 |